

החלטת ועדת האתיקה
בקובלנות כנגד חבר הכנסת ניסים ואטורי
מיום ז' בכסלו התשפ"ד – 20 בנובמבר 2023

הקובלנות

ביום ה-11.11.23 פרסמה חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן בחשבון הטוויטר שלה פרסום המאשים את צה"ל בביצוע פשעי מלחמה. פרסום זה נדון בהרחבה בהחלטה 19/25, וחברת הכנסת אף קיבלה סנקציה בגינו. חבר הכנסת ניסים ואטורי, המכהן גם כסגן יושב ראש הכנסת, הגיב ב-11.11.23, על פרסום זה "איפה היית ב-7.10 אל חיינה! הפסקנו להיות הפראיירים של המזה"ת! נהרוג את כולם! תלכו כפרה את וכל החברים שלך - המחבלים בעזה, על חיילי צה"ל". בגין תגובה זו, הגישה חברת הכנסת תומא סלימאן קובלנה כנגד חבר הכנסת ואטורי.

ביום ה-19.11.23 הוגשה קובלנה נוספת כנגד חבר הכנסת ואטורי על ידי סיעת חד"ש-תע"ל בגין מספר פרסומים בחשבון הטוויטר שלו. בפרסום מיום ה-15.11.23, כתב חבר הכנסת ואטורי ביחס להחלטות ועדת האתיקה בעניין של חברות הכנסת אימאן חטיב יאסין ועאידה תומא סלימאן כי הוא "מודה לקב"ה על הזכות שנפלה בחלקי להעניף את שתי שותפות החמאס האלה מהכנסת ולו לתקופה קצובה. המשימה הבאה להעניף אותן לתמיד!", וכן כינה את חברות הכנסת "תומכות טרור נאצי". בפרסום אחר מאותו היום המתייחס למצב ברצועת עזה כתב חבר הכנסת ואטורי כי "אפשר להשאיר שם זקן אחד – שיספר לכולם". לבסוף, בפרסום מיום ה-17.11.23 כתב חבר הכנסת ואטורי "[...] אנחנו יותר מדי הומניים. לשרוף את עזה עכשיו לא פחות!". בהמשך לפרסומים אלה חסמה הרשת החברתית את חשבוננו של חבר הכנסת ואטורי בשל הפרה של כללי הקהילה.

תגובת חבר הכנסת

חבר הכנסת ואטורי ביקש להגיב לקובלנה בעל פה, וביום 19.11.23 הופיע בפני הוועדה. בהופעתו אמר חבר הכנסת כי מציוצה של חברת הכנסת תומא סלימאן עולה כי היא תומכת בטרור החמאס, שכן הסרטון אותו שיתפה חברת הכנסת משתף סרטון של שונאי ישראל ותומך במחבלים מול החמאס. בנוסף, חבר הכנסת הבהיר כי הוא לא כינה אותה נאצית אלא התייחס לטרור בו היא תומכת כטרור נאצי. כמו כן, חבר הכנסת ואטורי אמר כי אמירותיו ביחס לפעולות שצריך לנקוט ברצועת עזה מכוונות כנגד המחבלים הפועלים ברצועה ולא כנגד החפים מפשע. כמו כן, הוא ציין כי לדעתו בגלל אמירות וסרטונים מסוג זה ישראל נפגעת בתחום ההסברתי ולכן היה חשוב גם לו לפרסם את הדברים מנקודת ראותו.

דיון והחלטת הוועדה

הוועדה מצרה על כך שעניינו של חבר הכנסת ואטורי שבים וחוזרים לפתחה, אך מספר חודשים לאחר שהוועדה קבעה כי הפר את כללי האתיקה בהתבטאות כנגד חבר כנסת אחר. כמו כן, היא מגנה את התבטאויותיו של חבר הכנסת ואטורי וסבורה כי הן פוגמות במרקם היחסים שבין חברי הכנסת.

ועדת האתיקה ערה למתח ולאיומים המופנים כיום כלפי חברי הכנסת הערביים ומגנה אותם בחריפות. הוועדה סבורה כי יש לשמור על זכותם של חברי הכנסת הערביים להביע את דעותיהם כמי שמייצגים לרוב את דעת המיעוט, גם כשדעות אלה מקוממות. זאת, משום שחופש הביטוי של חברי הכנסת כולל בתוכו גם את החופש להתבטא בצורה ביקורתית, מקוממת ומכעיסה. שמירה על חופש ביטוי זה הוא אינטרס משותף בראש ובראשונה ליושבי משכן הכנסת ולציבור במדינת ישראל.

בהחלטות עבר של ועדת האתיקה, הקפידה הוועדה למתוח קו בין אמירות אידיאולוגיות ופוליטיות המופנות כנגד חברי כנסת אחרים וחוסות תחת חופש הביטוי הפוליטי, לבין התבטאויות שנועדו להכפיש ולפגוע בחברי כנסת אחרים באופן אישי. בהחלטות אלה, התייחסה הוועדה במפורש להתבטאויות מהן עולה האשמה בבגידה וקבעה כי התבטאויות אלה אינן חלק מחופש הביטוי הפוליטי של חברי הכנסת (החלטה 2/23).

הקישור שחבר הכנסת ואטורי עשה בין חברות הכנסת לבין מחבלי החמאס, הגרועים שבאויבי ישראל מהווה האשמה קשה ופוגענית. כשחברי הוועדה הסבו את תשומת ליבו לכך, ציין חבר הכנסת ואטורי כי הדברים נכתבו בשעת כעס, וכי במחשבה נוספת הוא מבין את הקשר שלכאורה עולה מהם ושלא התכוון לכך.

ההשוואה המשתמעת שערך חבר הכנסת ואטורי בין מחבלי החמאס לבין חברות הכנסת, לצד כינויים נוספים לחברות הכנסת תומא סלימאן וחיטב יאסין מהווה הפרה של כללי האתיקה. אין מקום להשוואות אלה וקישורים שכאלה בשיח שבין חברי הכנסת.

בנוסף, התבטאויותיו מלבות את האש כלפי חברי הכנסת הערביים, וכלפי חברת הכנסת תומא סלימאן ואימאן חיטב יאסין בפרט. הוועדה מדגישה כי בעת הזו התבטאות העולה ממנה קשירה או השוואה בין חברי כנסת לבין אויבי ישראל או זיהויים של חברי כנסת כאויבים מבית, תטופל בחומרה.

החלטה

הוועדה מביעה את סלידתה והסתייגותה מהתבטאותו של חבר הכנסת ואטורי. הוועדה סבורה כי חבר הכנסת ואטורי פגע באופן קשה בכבוד הכנסת ובאמון הציבור בכנסת. הוועדה מביעה גם את מורת רוחה על כך שחבר הכנסת ואטורי השתמש בהחלטתה ככלי לניגוח חברות כנסת. כמו כן, הוועדה סבורה כי כסגן יושב ראש הכנסת על חבר הכנסת ואטורי להימנע מהתבטאויות מסוג זה שאין להן מקום בשיח מכבד בין חברי הכנסת.

הוועדה קובעת כי בהתבטאויותיו מיום ה-11.11.23 וה-15.11.23, הפר חבר הכנסת ניסים ואטורי את כלל 1א(4) לכללי האתיקה הקובע כי:

”חבר הכנסת ישמור על כבוד הכנסת וכבוד חבריה, יהיה מסור למילוי

תפקידיו בכנסת, ינהג בדרך ההולמת את מעמדו כחבר הכנסת ויעשה

לטיפוח אמון הציבור בכנסת.”

חברי הוועדה שקלו לחומרה את העובדה כי על אף התפקיד בו נושא חבר הכנסת ואטורי, זוהי אינה הפעם הראשונה שענייניו מגיעים אל פתחה של הוועדה וכי בהחלטה קודמת של הוועדה קיבל חבר הכנסת ואטורי סנקציה של **אזהרה**.

בנסיבות אלו, ובהתאם לסמכותה לפי סעיף 13ד(ד)(ב3) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951, החליטה הוועדה פה אחד להטיל על חבר הכנסת ואטורי סנקציה של **שלילת זכותו לקבל רשות דיבור במליאה לתקופה של כ-10 ישיבות החל מיום ה-21.11.23; ושלילת זכותו לקבל רשות דיבור בוועדות הכנסת, לתקופה של כ-14 ימים החל מיום ה-21.11.23.** ובכלל זאת מפנה הוועדה את תשומת ליבו של יושב ראש הכנסת חבר הכנסת אמיר אוחנה, שחבר הכנסת ניסים ואטורי לא יוכל בתקופה זאת לשבת בראשן של ישיבות מליאת הכנסת. ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.

חבר הכנסת ינון אזולאי
יושב ראש ועדת האתיקה